

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus V. Quæ sit vis Rescriptorum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

textu colliges, in quaestione facti, per falsam suggestionem, seu narrationem, vitiari rescripta Pontificia posse.

1374. Not. 7. rescriptum datum Capitulo (sede vacante) ut vices gerenti Episcopi, & non impletum ante creationem Episcopi, ab eo impleri debere, c. *Eam te*, 7. de *rescript.* Unde cum is, qui, antequam rescriptum à Capitulo impletum sit, in Episcopum electus, infecto negotio eum, pro quo rescriptum datum fuerat, remiserit, rescripsit ei Alexander III. *quod nullatenus facere debuisset*, si datam literarum diligentius attendisset; cum tempore, quo literæ ipsæ datæ fuerunt, de Capitulo ipso esset, sicut qui erat Archidiaconus, & Canonicus ejusdem Ecclesiæ, nec esset adhuc in Episcopum consecratus.

1375. Not. 8. quando monasterij, & Abbatis negotia sunt eadem, & indistincta, rescriptum ad Abbatem valere, *etiam non expresso conventu*, nec ob id appellare licere; secus si sint omninò discreta, c. *Edoceri*, 21. de *rescript.* ibi: *nisi alia causa rationabilis suffragetur, per appellationem se tueri non possunt, quo minus debeant auctoritate literarum hujusmodi legitime respondere*: Cum ex officio suo teneantur congregationum suarum negotia procurare: *Nisi forte Abbatis, & Conventus negotia essent omninò discreta.*

ARTICULUS IV.

Quæ sit vis Rescriptorum?

1376. **R**esp. vim rescriptorum esse hanc præter ea, quæ subjungam, quòd is, ad quem diriguntur, vel parère debeat, vel justam excusationis causam asserre Rescribenti, ut dicitur c. *Si quando*, 5. de *rescript.* & L. *Eleganter*, §. *si post rem*, ff. de *condict. indebiti*, ubi dicitur, *rescripto, Principis esse obtemperandum; nec ab ejus forma recedendum*, L. *quid tamen*, 21. ff. de *arbitr.* & c. *Cum venissent*, de eo, qui mitt. in possess. Habetur enim pro lege, L. 2. C. de *legib.* & pro sententia definitiva; Barbosa in *jurisprud.* Brocardica, l. 16. V. *rescriptum, axiom.* 2.

1377. Not. autem. 1. rescriptum facere jus inter omnes, si non sit restrictum ad personam, vel causam; tunc enim inter eos tantum valet, & jus ponit, quos concernit, L. 2.

C. de *legibus*; & tunc vocantur *personalia*; excipe nisi rescribens voluerit generaliter ea obtinere, licet eorum occasio data sit ex certa solùm causa, L. 3. C. *eod.* Ex quo vides, quòd rescriptum in materia particulari inter personas, quarum interest, faciat jus speciale; in alijs constituat legem generalem, c. 1. *dist.* 19. & glossa in c. *extua*, V. *consultationi, de fil. presbyt.* Sanchez de *matrim.* l. 2. D. 31. Layman, l. 1. tr. 4. c. 6. §. 3. n. 13. Armilla V. *Rescriptum*. Not. 2. rescriptum ad unius personam directum non ita strictè accipiendum esse, ut socio non faciat prodesse communionem causæ, L. 1. C. de *divers. rescript.* & Navarr. *consil.* 44. de *sent. excom.* n. 7. & colligitur ex dictis supra.

Not. 3. ex Zoëtio *cit. de rescript.* n. 26. ne contingat lædi jus privati, rescripto per importunitatem, vel pravam insinuationem extorto, antequam executioni mandetur, eum, cujus posset interesse, audiendum esse, si fortè justam executioni causam opponere possit. Hinc Judicis, ad quem rescripta diriguntur, est, imprimis advertere, *num preces veritate nitantur?* quæ clausula, ut rescriptum valeat, *jure civili* exprimenda est; L. *fin.* C. de *divers. rescript.* quamvis *de jure Canonico* non necessariò exprimenda sit, sed jure isto semper subintelligatur, c. 2. de *rescript.* ibi: *quoniam non credimus ita præcisè scripsisse; & in hujusmodi literis (nimirum Apostolicis, ut habetur in rubrica) intelligenda est hæc conditio, etiamsi non apponatur: si preces veritate nitantur.* id quod etiam dicitur in c. *ex parte*, c. *olim de rescriptis*; & omiſsa in rescriptis sæcularibus, irrita ea facit rescripta L. *fin.* C. de *divers. rescript.*

Not. 4. omnia rescripta Apostolica continere suas clausulas restrictivas, & limitativas, quæ eliciuntur ex visceribus utriusque juris; & ideo rescripta etiam gratiosa, reducuntur semper ad dispositionem juris cõmunis, in quantum fieri potest juxta L. *Si quando*, C. de *inoffic. testam.* sic Corradus in *Praxi dispens. Apost.* l. 2. c. 3. à n. 14. Not. 5. rescripta *delegatoria* nō extendi ad personam non expressam: ut dicitur c. *Significanti, de rescript.* intellige, quando is, ad quem fit delegatio, determinatè *sub suo nomine, vel officio* exprimitur. Hinc delegationem expressè factam *Vicario* seu, *Officiali*, non potest

potest exequi *Episcopus*. Nam inter hunc, & illum, est magna differentia, ut habetur *c. Venerabilibus, de sent. excom. in 6.*

1380. Dices: *Episcopus*, & ejus *Vicarius* constituunt unum, & idē tribunal; ergo quod potest *Vicarius*, poterit etiam *Episcopus*. *Re. antecedens* verum esse in causis, quæ *jure ordinario* competunt *Vicario*, ut recte notat Sanchez *l. 8. matrim. D. 27. n. 30.* non autem, quæ *jure extraordinario*, seu *speciali delegatione*. Unde sub data distinctione C. & N. conseq.

1381. Not. 6. communiter dici *rescripta esse stricti juris*; ita Corradus *cit. l. 7. c. 5. n. 57. ex c. fin. de rescript.* hoc tamen intelligendum, sic, ut non extendantur ad non expressa. Nam *rescriptum*, per quod alicui conceditur *facultas ad dispensandū*, quoad potestatem in eo expressam, favorable est, & latam habet interpretationem, ut fatetur ipse Corradus *l. 1. c. 6. n. 27.* Procedit ergo solum, quando *rescriptum* continet *materiam odiosam*. Ceterum in casu, quo fieret extensio, quā inutile fieret *rescriptum*, & nullum, ad hujusmodi nullitatis validitatem nihil faceret bona fides, aut simplicitas oratorum. Hæc enim solum excusant à culpa, quin efficere possint, ut sanetur defectus aliàs insanabilis; ita Vincentius *de Just. in Praxi dispens. matrim. l. 1. c. 4. n. 63.*

1382. Hinc quando dicitur, quod *rescriptum* continens dispositionem, quæ ad unam causam limitata est, non extendatur ad aliam; & per tale *rescriptum* delegatus non possit cognoscere aliam causam non expressam, licet vera sit, & si expressa, sufficiens foret, admittere, cogaturque, si oratores juvare velit, per preces porrectas, novas literas impetrare; quia *rescriptum tantum valet, quantum sonat*; intelligendum est, si causa finalis, & motiva, quæ ab oratoribus allata, & *Papæ* proposita, deficiat à vero, ut pluribus constabit *ex dicendis in seqq.*

1383. Primò enim, si causa expressa, & non expressa sunt ejusdem rationis specificæ, & expressa contineat sub se non expressam (puta, si expressisti te alteri in secundo, cum in re sis tantum in tertio gradu consanguineus) *rescriptum*, concedens delegato facultatem dispensandi in gradu expresso, non impeditur, esto delegatus deprehendat, non subesse gradum secundū,

ut expressum erat; sed tertium; de quo *lib. 4. quest. ult.*

Secundò, si delegato constet, omnia, prout oportebat, ab Oratoribus, ritè expressa esse in supplicatione; hanc etiam secundum omnia contenta summo Pontifici exhibitam, & hunc in gratiam petitam, ob causas in supplicatione expressas, concessisse, poterit *rescriptum* exequi, etiam si per Curiam in literis, seu *rescripto* error commissus sit. Nam concessio gratiæ pendet à voluntate concedentis, non inducta per errorem ex allegatione falsi, vel reticentia veri, de necessitate exprimendi. Et ideo tenor literarum, ex tenore supplicationis est verificandus; omnis enim concessio Principis regulatur à petitione, & *rescriptum* *Papæ* refertur ad supplicata; & ab illis interpretationem admittit; sic Farinacius *l. 1. consil. crimin. consil. 57. n. 18.* Parisius *de Resignat. l. 8. q. 7. n. 86. & 106.* aliique.

Unde, si Oratores petière dispensationem v. g. propter dotis incompetentiam, quæ laborat sponsa; & supplicationi sic formatæ Pontifex annuat, ac per *rescriptum* alicui facultatem dispensandi committat, etiam si per errorem Curiae in literis dicatur, quod eâ dotis incompetentiâ laboree sponsus, delegatus deprehendens, non sponsum, sed sponsam, eâ dotis incompetentiâ laborare, procedere (quantum est ex hoc capite) poterit ad executionem *rescripti*, si ei constet, in supplicatione rem, prout erat, ritè expressam; cum prudenter præsumat, Curiam sincerè Pontifici supplicationem retulisse, & Pontificem non errori Curialium, sed supplicationi, suam intentionem conformasse. V. dicta *l. 4. loc. cit.*

Not. 7. *rescriptum* Apostolicum non extendi ad casus postea exortos. Et ideo vi *rescripti* *Papalis*, dispensatus in impedimento affinitatis, contractæ cum Berta propter copulam cum ejus sorore, ad matrimonium cum Berta ineundum, non censetur dispensatus ad hoc, supposito sequenti casu, si scilicet post *rescriptum* dispensationis, executioni datum super priori copula, dispensandus iteravit copulam cum sorore Bertæ, ante contractum matrimonium cum Berta; ita Sanchez, *l. 8. matr. D. 24. n. 8.* Basilius Ponc. & alij. Nam ablato priori impedimento, subsequens

quens copula perinde facit novum impedimentum; ac si prius nunquam extitisset.

1387. Not. 8. cum dicitur, quod rescripta Papæ recipiant interpretationem à stylo Curie, ut docet Vivianus de Jure patronat. l. 13. c. 8. n. 28. eò quòd jus faciat, sitque pro lege servandus, ut vult Garcia p. 1. c. 5. n. 23. & alij; debere intelligi de stylo constanti, firmo, probato, & à summo Pontifice specialiter confirmato; ratio sumitur ex dictis, & dicendis à n. 1467.

1388. Not. 9. illud Curialium pronuntiatum: omnia rescripta Papæ sunt de forma (consequenter in eis contenta esse ad unguem servanda; & secus (cum tota jurisdictio delegati fundetur in eis) quidquid præter illa delegatus decernit, ac exequitur, nullum esse, ut allatis multis Authoribus probat de Justis cit. l. 1. c. 6. à n. 24.) nec posse, nec debere intelligi de omnibus in rescripto contentis, prout pluribus dicemus l. 4. q. ult. Multa enim in ijs quandoque continentur, quæ licet omittantur, non invalidant executionem rescripti; cum non pertineant ad substantiam actus.

1389. Not. 10. per rescriptum, antequam præsentetur Judici, nec auferri, nec tribui jurisdictionem, ut notat Bartolus in L. 1. C. ut lite pendente. Et ideo Sanchez l. 8. matrim. D. 28. à n. 19. & cum eo Castropalaus P. 1. tr. 3. de Privileg. D. 4. p. 16. §. 1. n. 7. ubi docet, per solam præsentationem nullo modo firmari jurisdictionem. Ex eo enim, quòd quis acceptet rescriptum, eo non utitur, sed ad utendum se disponit; rescriptum autem non firmatur, nisi acceptans aliquem ejus usum habeat, per c. Is, qui, de Procurat. in 6. ibi: post mandatum susceptum, etiamsi eo usus non fuerit; Felinus c. Pastoralis, §. quoniam, de rescript. n. 3.

1390. Not. 11. rescripta justitiæ, de jure Canonico, esse annalia; hoc est, dari ad annum, & expirare illius lapsu, ex c. Plerumque, 23. de rescript. Secus tamen esse in rescriptis gratiæ; hæc enim sunt perpetua; sic Barbosa in cit. c. Plerumque, n. 3. & c. querenti, 26. de offic. delegat. n. 4.

1391. Not. 12. de jure antiquo nulli licuisse impetrare rescriptum, quo aliquem ultra duas diætas trahat ad iudicium, c. Nonnulli, 28. & c. dilectus, 29. de rescript. de jure autem novo, non ultra unam diætam

in fine dicecesis, c. statutum, 11. eod. in 6. §. cum verò; & §. cum autem. Una autem diæta continet septem leucas; & computari debet à fine dicecesis, in qua Reus habitat, licet res alibi existat; sic Barbosa ibid. Ex quo colliges, in actionibus realibus diætam computari ab ultimis finibus dicecesis, ubi res sita est, ut notat gloss. in cit. §. cum autem, V. ultra unam diætam.

Not. 13. in rescriptis attendendum esse tempus data; & ad illud retrotrahi gratiam, c. Si eo tempore; c. Tibi, qui, de rescript. in 6. Et ad concessionem rescripti in illis, quæ pertinent veluti ad substantiam, validitatem, & intentionem concedentis, attendi tempus datae ipsius concedentis, non verò præsentationis literarum, c. Eam te, de rescript. Secus est in his, quæ spectant ad executionem, puta circa exercitium jurisdictionis, & similia. Nam in his attenditur tempus præsentationis, seu receptionis literarum, juxta c. Super eo, 14. c. Ut debitus honor, 59. de appellat. c. auditam, 4. de restitut. c. dilecti, 2. de Præbend.

Dices: c. duobus, 14. §. Si verò, de rescript. in 6. dicitur: qui primò præsentaverit, erit potior in præbenda. Bx. textum procedere, quando non apparet de prioritate temporis datae, ut liquet ex ejus c. principio, ibi: si non apparet; ergo ubi constat de prioritate datae, nihil operatur prior præsentatio literarum; & quoniam dicta decretalis in cit. c. 14. solemniter est, ejus tenorem apponimus: duobus, inquit Bonifacius VIII. super provisione civili sibi facienda in eadem Ecclesia, literas à nobis obtinentibus unà die, certis eis executoribus deputatis: si non appareat, quis primò impetraverit ex eisdem: is eorum, cui Canoniatum contulimus, est in præbenda præferendus alteri, qui à nobis Canoniatum non extitit affectus: licet priusquam alius eis (ad quos spectat Canoniarum receptio, & collatio præbendarum) suas præsentaverit literas, & ab eis in Canoniatum sit receptus; Si verò neutri eorum, vel utrique Canoniatum contulimus: tunc (ex quo in gratia sunt æquales, is, qui primò præsentaverit, erit potior in præbenda. Quòd si forsan ambo simul in præsentando concurrant: ij ad quos (ut præmittitur) spectat Canoniarum receptio, & collatio præbendarum: vel eorum major pars: ex eis

eis alterum, quem volverint, eligere te-
neantur: quo electo alius omnino careat,
impetratis: nisi ex tenore literarum ipsius
expressè appareat, quòd utrique ipsorum
voluerimus providere; his præmissis:

§. UNICUS.

Quid, & quotuplex sit data?

1394. Cùm in priori numero facta sit men-
tio *data*, notand. 1. ex Pereyra in *E-*
lucidar. n. 493. per *datam*, vel *datum*, in-
telligi characterizationem, seu subscripti-
onem, in fine constitutionum, vel litera-
rum, seu rescriptori, ex qua cognosci po-
test, quo anno, mense, vel die, instru-
mentum, vel quælibet litera emanavit, &
à quo tempore obliget constitutio, vel gra-
tia in scriptis facta.

1395. Not. 2. literas Apostolicas dividi. 1. in
Bullam, Breve, & signaturam, quæ alio
nomine supplicatio vocatur. *Bulla* est scri-
ptura in membrana, plumbo funibus pen-
dente jure munita, salutationem cum nar-
ratione, ac Papæ concessionem, aliaque
necessaria continens. *Breve* Apostolicum
est scriptura modica, in parvis negotijs
concessa, in papyro frequenter scribi soli-
ta, cerâ rubrâ, annuloque Piscatoris figil-
lata, ac signo Secretarij subscripta. *Signa-*
tura demum est scriptura in papyro, à Pa-
pa, vel ejus delegato, absque sigillo in me-
dio scripta, partis supplicationem breviter
continens.

1396. Hæc omnia tria dicuntur *scriptura*;
quia non fiunt, nisi in scriptis, quo distin-
guuntur à vivæ vocis oraculis; *bulla* verò
fit in membrana, seu pergameno ad diffe-
rentiam *Brevis*, & *signatura*, quæ in pa-
pyro scribuntur. Dicitur etiam *plumbo*
pendente munita. Nam prius, quàm pen-
deat plumbum, quo decoratur, *Bulla* dici
non potest juxta gloss. in *Clem. unic.* in
fin. de jurejurand. & c. *Licet*, de crimine
falsi. Dicitur: *funibus pendente*, quia si
bulla sit gratiæ, plumbum est appensum
ehordis sericeis: si verò sit *bulla* justitiæ, si-
ve executoria, erit *filum cannabis*, in quo
erit appensum sigillum, seu plumbum, c.
licet, & c. *quàm gravi*, de crim. fals. Re-
liqua patent, & videri possunt apud Re-
buff. in *praxi benef.* quid sit *bulla aurea*,
& quomodo differat *bulla aurea* imperia-

Tom. I.

lis à sigillo magno regio, habetur in *Clem.*
de jur. c. unico, in fine, ubi per Joannem
Andr. & Archidi. in *proem. lib. 6.* Ex
hoc vides, literas Pontificias, ante *plum-*
bum appensum, non esse authenticas, nec
probare, c. *Licet*, 5. de crim. falsi; & per
appensionē plumbi, censi *expeditas*. Nam
sigillū authenticat scripturā per c. *Scripta*,
2. & c. *Inter dilectos*, 6. de *Fide instrument.*
sic Garcia de *Benefic. p. 4. c. 2. n. 56.* & alij.

Breve dicitur Apostolicum, licet ali-
quando à Cancellaria, vel summo Pœ-
nitentiario concedatur. Dicitur *scri-*
ptura modica, tum quia concedi solet bre-
vibus materijs, tum quia summatim ne-
gotia continet sine præfationibus. Addi-
tur: *in papyro frequenter scribi solita*, ad
discrimen *Bullæ*, & confessionalis, quæ
semper in membrana scribuntur. Particu-
la, *cera rubea*, est ad differentiam alterius
gratiæ, quæ cerâ *viridi* sigillatur. Denique
annulo piscatoris ponitur ad differentiam
aliorum sigillorum. Vocatur hoc sigillum
annulus piscatoris: quia verisimile est, pi-
scatorem D. Petrum eo primum usum
fuisse, & quia præfationibus non uteba-
tur, hunc morem in brevi servant Ponti-
fices.

Signatura, quæ alio nomine *supplicatio* 1398.
vocatur, in hunc modum describi potest:
est scriptura in papyro subscripta à Papa,
vel ejus delegato, absque sigillo, in medio
scripta, partis supplicationem, Papæque
concessionem breviter continens. Dicitur
scriptura, quia aliter nec probari, nec si-
gnari posset. Dicitur *subscripta*, nam ex
eo signatura appellatur, quòd *signetur*, id
est *subscribatur*. *Absque sigillo*, ad disci-
men *Bullæ*, & *Brevis* quæ semper sigil-
lantur. *In medio scripta*, id est, *subscripta*:
quia post petitionem partis, ponitur con-
cessio, & subscriptio Papæ, & deinde ex-
ponit Papa, quid concedere intendat. For-
ma, seu paradigma signaturæ exhibetur à
Rebuff pag. 132. sic Pereyra cit.

1399. Not. 3. in literis Apostolicis triplicem
datam describi, quæ tamen omnes tres,
idem tempus demonstrant, ut notat Vin-
centius de *Just. in praxi dispens. matrim.*
l. 1. c. 6. n. 565. ubi docet, *datam* in om-
nibus scripturis necessariò apponendam
(aliàs carere fide, & probatione) gratiam-
que à tempore datæ initium sumere; ac e-
jus tempus circa validitatem, vel invalidi-
tatem

Q 9

tatem

tatem gratiæ, semper attendi; sic ille à n. 563. cum alijs.

1400. Not. 4. supplicationem signatam, cui Pontifex annuit concedendo gratiam petitam, statim deferri ad officialem *prima data* nuncupatum, cuius munus est, illam in fine characterizare, hoc est, in fine illi apponere, seu adscribere tempus concessionis Papalis, secundum dicta, paucis, seu parvis duntaxat verbis v. g. *quarto Calend. Jun. apud S. Petrum, anno sec.* propter quod vocatur *parva data*. Et hæc est *prima data*; nec servit ad alium effectum, nisi ut faciat fidem apud D. Datarium, & memoriam gratiæ concessæ, vel concedendæ, ut ad datam illius temporis retrotrahatur; quin per hanc datam actus fiat perfectus.

1401. Sub hoc supplicatio sic characterizata per primam datam, revidetur à DD. Revisoribus, & finita revisione, à Domino Datario (cujus est *datare* omnes supplicationes tam gratiæ, quam justitiæ) rursus characterizatur, seu *datum* subscribitur, brevibus quidem, sed tamen pluribus, ac in prima verbis v. g. *datum Romæ apud S. Petrum, quarto Calend. Jun. anno secundo*; & hæc Datarij subscriptio temporis concessæ gratiæ, est *secunda data*; cui demum accedit *tertia*, differens à prioribus, quod plenius, ac latius extendatur in literis super supplicatione expeditis sic v. g. *datum Romæ, apud S. Petrum, anno Domini millesimo, sexcentesimo, quinquagesimo sexto, Pontificatus nostri anno secundo*.

1402. Not. 5. si Pontifex resideat in palatio Vaticano, *datam* literarum inscribi *apud S. Petrum*; si in monte Quirinali, *apud S. Mariam majorem*; si in Villa Tusculana, *Tusculi*; si in arce Gandulphi, *in arce Gandulphi, Albanens. diæces.* & advertendum *annum Ecclesiasticum*, de stylo Curie Romanæ, incipere currere *ab octavo Calendis Aprilis*, qui est dies 25. *Martij*. Et ideo, quidquid in anno 1700. antecedit 25. Martij, juxta hunc styllum adhuc pertinet ad annum superiorem, nempe 1699. Hinc, si quis in Julio v. g. anni 1699. supplicavit pro aliqua gratia; si Pontifex illi annuat Calendis Martij, 1700. juxta annum solarem; *data juxta styllum Curie* erit: *Calendis Martij 1699.*

1403. Not. 6. per regulas Cancellariæ, hujus

officialibus præcipi, ut *distiones numerales* in literis Apostolicis, quæ *sub plumbo* expediuntur, ante *Calendas, Nonas, & Idus*, per literas & syllabas extensè scribantur, non per ipsas cifras numerales v. g. *.VI. Calendas*; quia facile posset fraus fieri apponendo *I.* ut fieret *.VII. Calend.* ut diceretur *septimo Calend.* quamvis ipsæ *Calendæ, Nonæ, & Idus* possint abbreviate scribi v. g. *Calend Non. &c.* Dixi: *quæ sub plumbo expediuntur.* Nam in literis, quæ expediuntur *in forma Brevis*, aliter se habet stylus, & solum succinctè dicitur: *datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo piscatoris, die 25. Januar. 1656. Pontificatus nostri anno secundo.* Hinc not. literas, aliter expeditas, esse de falso suspectas, tanquam contra styllum Romanæ Curie per text. c. *quàm gravi* 16. de crimine falsi.

Not. 7. *nomen Pontificis, & annum Pontificis, & annum Pontificatus*, esse de essentia *data*, ut probat Paulus Leo *in Praxi Sacr. Pœnitent. p. 2.* incipit autem à die Coronationis, & consecrationis; prius autem solum dicit: *suscepti à nobis Apostolatus officij, anno primo*; sic Zerola *in Praxi Episcop. p. 1. V. Papa.* Hæc pro aliqua rescriptorum notitia, potissimum ex Vincentio de Justis, *loc cit.*

Not. tamen. 8. has dispositiones, & observationes styli quoad annum, nomen Papæ, & similes sollennitates extrinsecas rescriptorum, requiri, *ut fidem faciant, ac probent in judicio*; idque ad cavendas plurimas cateroquin fraudes, ac falsitates, quæ frequenter in rescriptis verè suppositis, & falsatis intervenire solent. Hæc de vi rescriptorum, qua plura *in seqq.*

ARTICULUS V.

De obreptione, & Subreptione rescriptorum.

Subreptio contingit, tacendo verum necessarium exprimendum in petitione; & obreptio, allegando falsum. Hinc rescriptum dicitur malè impetratum, quoties tacetur veritas necessario exprimenda, vel narratur falsum, quod ad rem confert. Not. autem ex Innocentio c. 20. *de rescriptis*, fieri posse, quod rescriptum impetrans falsum expresserit, aut verum suppressit.